

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtrv[m] ius gentium sit idem quod ius naturæ? 3

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

habeat ad ius naturale, non potest voluntate humana fieri iustum: puta si statuatur, quod liceat furari, vel adulterium committere. Vnde dicitur Isa. 10. Væ qui condunt leges iniquas.

Ad tertium dicendum, quod ius diuinum dicitur quod diuinitus promulgatur. Et hoc quidem partim est de his, quæ sunt naturaliter iusta, sed tamen eorum iusticia homines latet: partim autem est de his, quæ sunt iusta institutione diuina. Vnde etiam ius diuinum per hæc duo distingui potest, sicut & ius humanum. Sunt enim in lege diuina quædam præcepta, quia bona; & prohibita, quia mala: quædam vero bona, quia præcepta; & mala, quia prohibita.

ARTIC. III.

Vtrum ius gentium sit idem cum iure naturali?

316

1. 2. q. 95.
a. 4. ad 1.
et 5. Ethic.
le. 12. co.
1. fin.
† l. c. 1. po.
p. l. 1. ff. de
iur. et iu.
re.
* l. 1. Pol.
c. 3. et 4.
10. 5.
† l. 5. Ety.
c. 6.
* a. præc.

AD tertium sic proceditur. Videtur, quod ius gentium sit idem cum iure naturali. Non enim omnes homines conueniunt, nisi in eo quod est eis naturale. Sed in iure gentium omnes homines conueniunt. Dicit enim Iuriconsultus †, quod ius gentium est, quo gentes humanæ vtuntur. Ergo ius gentium est ius naturale.

¶ 2. Præterea, Seruitus inter homines est naturalis: quidam enim sunt naturaliter serui, vt * Philosoph. probat in 1. Politic. Sed seruitutes pertinent ad ius gentium, vt † Isidor. dicit. Ergo ius gentium est ius naturale.

¶ 3. Præterea, Ius, vt * dictum est, diuiditur per ius naturale & positium. Sed ius gentium non est ius positium: non enim omnes gentes vnquam conueniunt, vt ex communi conditio aliquid statuerent. Ergo ius gentium est ius naturale.

SED contra est, quod * Isidorus dicit, quod ius aut naturale est, aut ciuile, aut gentium: & ita ius gentium distinguitur à iure naturali.

RESPONDEO dicendum, quod sicut * dictum

Quod est, ius, siue iustum naturale est, quod ex sui natura est adæquatum, vel commensuratum alteri. Hoc autem potest contingere dupliciter. Vno modo secundum absolutam sui considerationem: sicut masculus ex sui ratione habet commensurationem ad feminam, vt ex ea generet; & parens ad filium, vt eum nutriat. Alio modo aliquid est naturaliter alteri commensuratum, non secundum absolutam sui rationem, sed secundum aliquid, quod ex ipso sequitur, puta proprietates possessionum. Si enim consideretur iste ager absolute, non habet vnde magis sit huius, quam illius. Sed si consideretur per respectum ad opportunitatem colendi, & ad pacificum vsu agris: secundum hoc habet quandam commensurationem ad hoc, quod sit vnus & non alterius, vt patet per * Philosophum in 2. Politic. Absolute autem apprehendere aliquid non solum conuenit homini, sed etiam alijs animalibus: & ideo ius quod dicitur naturale secundum primum modum, commune est nobis & alijs animalibus. A iure autem naturali sic dicto recedit ius gentium, vt Iurisconsultus dicit: quia illud omnibus animalibus, hoc solum hominibus inter se commune est. Considerare autem aliquid, comparando ad id quod ex ipso sequitur, est proprium rationis. Et ideo hoc idem est naturale homini secundum rationem naturalem, quæ hoc dicitur. Et ideo dicitur Caius Iurisconsultus, Quod naturalis ratio inter omnes homines constituit, id apud omnes homines siue gætes custoditur, vocaturque ius gentium. Et per hoc patet responsio Ad primũ.

Ad secundum dicendum, quod hunc hominem esse seruum, absolute considerado, magis quam alium, non habet rationem naturalem, sed solum secundum aliquam vtilitatem consequentem: in quantum vtile est huic, qd regatur a sapientiori, & illi quod ab hoc iuuetur, vt dicitur in 1. * Politic. Et ideo seruitus pertinens ad ius gentium, est naturalis secundo modo, sed non primo modo.

li. 2. c. 3.
to. 5.

† l. oēs populi ff. de iust. et iure.

l. c. 2. in fine, præcipue t. 5.

Ad tertium dicendum, quod quia ea quæ sunt juris gentium, naturalis ratio dicitur, puta ex propinquo habentia æquitatem: inde est quod non indigent aliqua speciali institutione, sed ipsa naturalis ratio eam instituit, ut * dictum est in auctoritate inducitur.

* arg. 1. et
in si. co. 4.

ARTIC. IV.

Vtrum debeat specialiter distingui ius paternum, & dominium?

317

inf. 7. 58.

* 7. ad 3

et 2. d. 44

9. 2. ar. 1.

co. 9. 9.

Eth. le. 11

* si. de

officijs. c.

24. cir. si.

ro. 1.

† a. 1. hu-

ius 9.

* 2. 1. ad 1

† 1. 2.

90. a. 2.

† 3. 10. 5.

* 1. 9. c. 6.

cir. si. 5.

AD quartum sic proceditur. Videtur, quod non debeat specialiter distingui ius paternum, & dominium. Ad iustitiam enim pertinet reddere unicuique quod suum est, ut dicit * Ambrosius in 1. de Officijs. Sed ius est obiectum iustitiæ, sicut † dictum est. Ergo ius ad unumquemque æqualiter pertinet: & sic non debet distingui specialiter ius patris & domini.

¶ 2. Præterea, Ratio iusti est lex, ut † dictum est. Sed lex respicit commune bonum civitatis & regni, ut supra * habitum est. Non autem respicit bonum privatum unius personæ, aut etiam unius familie. Non ergo debet esse aliquod speciale ius vel iustura dominium vel paternum: cum dominus & pater pertineant ad domum, ut dicitur in 1. † Politic.

¶ 3. Præterea, Multæ aliæ sunt differentie graduum in hominibus, ut puta quod quidam sunt milites, quidam sacerdotes, quidam principes. Ergo ad eos debet aliquod speciale ius vel iustum determinari.

SED contra est, quod * Philosophus in 5. Ethic. specialiter a iusto politico distinguit dominium & paternum, & alia huiusmodi.

RESPONDEO dicendum, quod ius, sive iustum, dicitur per commensurationem ad alterum. Alterum autem potest dici dupliciter. Vno modo quod simpliciter est alterum, sicut quod est omnino distinctum: sicut apparet in duobus hominibus, quorum unus non est sub altero, sed ambo sunt sub vno prin-